

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) bővé a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egyes évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hora 1 frt 50 kr. v. 5 korona

Egyen szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi ter árá 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok Árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitólérl cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A „nép szava“.

Mennél jobban közeledik az az
idő, a mikor a monarchia két államá-
nak kormányai a napirenden lévő kvó-
ta-kérdésben elhatározó lépést tesznek,
annál teljesebb mértékben nyilvánkozik
meg Magyarország igazi közvéleménye,
az úgynevezett: nép szava.

Az ország vármegyei és városi
törvényhatóságai nap-nap után emelik
fel tiltakozó szavaiat ama — haza-
árulással határos merénylet ellen, me-
lyet a magyar kormány Magyarország
gazdasági és közvagyonosodási érde-
kei ellen és országunk teljes vagyoni
megrontására készült végrehajtani.

Csak legutóbb is Kolozsvári város
képviselőtestületének érdekelt szakbi-
zottsága nyilatkozott a kvóta-kérdés-
ben, egyhangú megállapodásként ha-
tározván el külön feliratot intézni a
törvényhatóságokhoz a tervezett kvóta-
emelés ellen.

Éppen csak tepnapelőtt meg az or-
szág első vármegyéje, tehát az a mely-
nek Budapest a fővárosa — egész tűn-
tetésszerűleg foglalt állást a Bánffy-
kormány és annak a kvóta-felemelésé-
re irányuló törekvései ellen.

Az országnak alig néhány városa
és talán két vármegyéje nyilatkozott
eddig olyképen, hogy a törvényhozást
a kérdésben nem kívánja befolyásolni
és megbizik a kormányban, elvárva
ennek bölcsességétől (?) hogy az
oszlrákkal való kiegyezés dolgában
megvédi az ország érdekeit.

Hát más országokban, ha ily egye-
temesen nyilatkoznak meg a nemzet
közvéleménye, tehát a nép szava,
az a kormány, mely az ország közdol-
goit intézi, bizonyára nem merészke-
dnek a nemzet közakarátával szemben
ellentétes állást foglalni el, nem csak,
de egész nyílt szemérmelenséggel hir-
detni is azt, hogy ő — már mint a
kormány — a törvényhatóságokat nem
tartja illetékes faktoroknak arra, hogy
ők, mint a nemzeti akarat képviselői
a nemzet nevében nyilatkozhassanak.

Igen természetesnek tartjuk tehát
azt, ha az a kormány, a mely ily ke-
résbe veszi a törvényhatóságok hatá-
rozaibaiban megnyilatkozó, nemzeti aka-
ratot és ügyet sem vet a nemzet fél-
tett érdekeire, az a kormány könnyen
rálap arra az utra is, mely a — ha-
zaáruláshoz vezet.

Ez a most működő bölcs, hivatott

és bizalomgerjesztő (?) kormányimmár
egészen azt az utat tapossa.

Bizonyosra vehető, hogy Bánffy
Dezső immár meg is kötötte az osz-
trákkal az egyezséget, melynek ered-
ményében az ő hatalmon maradásának
feltételül az állapított meg, hogy
Magyarországgal ezentul a közös ter-
hekből nagyobb arányban válaltasson
át, mint a hogy az eddigi kulcs sze-
rint segítettünk az oszlráknak a közös
teherviselésben.

Nem lehet tehát kétségben a nem-
zet a felett, hogy Bánffy hatalomvá-
gyának, másfelől az oszlrák kapzsiság
és telhetetlenségnek kielégítése fejében
Magyarország a legközelebbi 10 eszt-
endő alatt nem kevesebb, mint 100
millió forintot meghaladó ál-
dozatot fog hozni.

No már ha ez nem haza árulás,
ha a nemzet anyagi javainak ily pél-
dátlan és bűnös szándékkal való elkob-
zása és illetőleg idegen kézbe való át-
jártsa nem a nemzeti érdekek ellen
intézett merénylet, akkor Bánffy Dezső
tényleg olyan ártatlan, mint a husvéti
bárány és a nemzet csak saját magát
teheti felelőssé, ha az oszlrákkal való
újabb kiegyezésnek ily módon kell meg-
adnia az árát.

Mert végtére is a nemzetnek olyan
kormánya van, a min őt érdemel,
mondja egyik nagyhirű államférfi —
és ha most például a magyar nemzet
neheztel a Bánffy kormányra, mert ez
a nemzeti érdekek óriási sérelmére
akar az oszlrákkal egyezkedni, akkor
bizony a nemzet egy része magát okolja,
mert a legutolsó választások alkalmá-
val módjában állott volna Bánffy és
kormánya ellenállást foglalni és olyan
férfiakra bízni a képviselőket, a kik —
mikor az országnak ilyen nagy vesze-
delmét készül a kormány felidézni —
sarkukra álljanak és a kormányt
szemben a nemzeti érdekeket vegyék
védelmükbe.

Hát mindazoknak, a kik a választ-
ások idején a kormány vakeszközűl
szegődtek, vagy a kik vakon engedték
magukat a kormány céljaira felhasz-
nálatni — azoknak csakugyan komoly
okuk van erős szemrehányást tenni
maguknak, mert hiszen ő általuk nyert
ilyen félelmes többséget Bánffy Dezső
és most rájuk apellálva adja el az
országot idegennek, bér fejében a ha-
talm most tovább való bírálásáért.

századdal; pedig iránta mindenik csak hálá-
val tartozik. Ne is említsünk mást, nem elég
érdem-e csak az is, hogy a saison most ide-
jén mindeniket a vén század inspirálja. Ha
a politika szünetel, miniszterek, képviselők
fürdőznek, vagy a gazdaság gondjaival baj-
lódnak — nosza elő századvége, feküdj végig
a deresen, hogy a komoly munkák embere
elhagyja rajta a morál és becsületgyász
indulóját. Épp így az irodalom. Ma itt, hol-
nap amott egy história; az irodalom kapjon
rajta és találjon ki bölcs dolgokat.

A többször ajánlott irodalmi recepteket
oly könnyű is modernizálni. Végy egy Cse-
nery-utcai gyilkosságot, keverjed össze jó
sok vérrrel, törjéd a fejedet rajta egy pár
napig és stüss ki belőle — századvégi ten-
denziákat. És kész a rémregény. Tárgy van
elég. Tegnap a Terézvárosban, ma az Erzsé-
betvárosban; tegnap Hradil Alfonz ur, ma
a provizior ur, és holnap is akad arravaló
gentleman.

De meg ne rémülj, a ki irtózik a
vértől; a század vége kedélyes is, vannak
jóízű ötletei. Végy egy fiatal jogonczot, adj
hozzá párbajmániát, keverd a Hincz-patika
előtt lovagias ügybe, és hűtsd le a Hójjában,
a monostori erdőben, vagy a Tornavivoda
kisebb termében. És kész a k o m é d i a. A
ki pedig csupán szerény novelláskára keres
tárgyat, sétáljon a reggeli órákban a Lővő-
dében, vagy járjon a Sétatér-utczában fehé-
betétes cipellőben. Irjon és a fin de siècle
morálja önként jelentkezik, mint a Szemirá-
miszban Voltaire szelleme.

A ma és tegnap történetekéi tehát bő-

Lám Bánffy előtt már nem léte-
zik nemzeti közakarat, előtte nincs
közvélemény, a városok és várne-
gyék törvényhatóságainak határozatai-
ban megnyilatkozó közakarat előtte
mind nem számít, neki elég ha a nem-
zet az ő jelöltjeire voksol, mert a nem-
zeti közvélemény Bánffy nézete szerint
az urnáknál és a voksokban nyilatko-
zik meg.

Bizony, bizony, ne sokat szépit-
gessük a dolgoz: a nemzet ama része,
mely Bánffyval lépett alkura a válasz-
tások idején, most szálljon magába és
bűnbánólag esdjen bocsánatot az Égtől,
mert az immár bizonyosra vehető, hogy
a nemzet, mikor Bánffy mellé sora-
kozott — nem tudta mit cse-
lekszik.

Most tán már felnyílik a szemük,
s mert e gyalázatos merénylet felett
meg kell ébrednie az ő lelkiismeret-
üknek is, talán jönni fog idő, a mi-
kor ennek a népnek a szava még
Bánffy előtt is számítani fog.

Bartha Miklós a quótáról.

Bpest, ápril. 22.

Bartha Miklós a bpesti József-városi
polgári kör által rendezett quóta vacsorán a
következő nagyhatalú beszédet mondotta:

Megfogadtam ezelőtt pár héttel a de-
mokrata-körben, hogy a kvótavacsoránál
pártpolitikát tenni nem fogok. Ezt meg is
tartom. A mire mi törekszünk, ott, hol a
közélet egészen, nem lehet pártkérdés. A
kvóta kérdésnek természetét a magyar nem-
zet még nem fogta fel a maga egész hord-
erejében.

Mi 1526 óta bizonyos kellemetlen vi-
szonylatban (Igaz! Ugy van!) vagyunk Ausz-
triával. Ezt, gondolom, kivétel nélkül minden
pártunk hive be kell, hogy lássa, mert ez
történelmi igazság. Mit tapasztaltunk ezen
kellemetlen viszony idejében? (Halljuk!)
Ausztria mindazon ideákat, a melyek a kü-
lönöző századokat mozgásban tartották, esz-
közül ragadta meg arra, hogy Magyarorszá-
got beolvassza.

A 16. és 17. század mozgató ideája a
vallás volt és mindnyájan tudjuk, hogy ebben
a korszakban Magyarországot miként akarta
Ausztria a maga képre átforgatni. Tudjuk,
hogy a reformációk első lökése Magyar-
országot majdnem egészen protestánsá tette
és hogy csak az oszlrák háznak és azzal
együtt Ausztriának igen erősakos és véres
természeti rohamai hozták létre Magyaror-
szágon az ellenreformációt.

Nálunk egészen ellentétben, mint más
nemzeteknél, nem az uralkodóház alkalmazko-
dott a nemzethez, hanem az erőszaknak min-
den fegyverével a nemzetet igyekezett átfor-

málni önmagához. Hiszen tudjuk, hogy a
szerteágazott Bourbon uralkodóház egyik része
a spanyol, másik része a népolyi királyi trónt
foglalta el s ott spanyollá, itt olaszlá lett;
harmadik része a francia trónon megmaradt
franciának. A Hohenzollern-dinasztia egyik
ága román lett Romániában, a Koburg-ág
bolgár lett a bolgár fejedelmi trónon.

Egy német dinasztia a görög, egy má-
sik az orosz trónra jutott. Ezek az uralkodó
házak mind átforgatódottak azzá a nemzeté,
a melynek trónját elfoglalták. Kivétel csak a
Habsburg-ház volt, mely a történelmi idő-
ben nem alkalmazkodott sem vallásunkhoz,
sem nemzetiségünkhez. Német maradt szelle-
mében és hagyományaiában s így természetes
vezére lett annak a természetellenes kísérle-
tezésnek, hogy a nagy test beolvasdjon a
kisebbe: egy nemzet egy családba.

A 18-ik században mozgató ideává lett
a faj és nemzetiségi kérdés. E századnak 2
uralkodója ötven évig élt annak az eszmének,
hogy az időnek mozgató erejét ellentünk ját-
szodja ki. Az egyik gyöngyöden, az eltartás-
nak eszközeivel, a másik nyersen, a bürokrá-
ciának és a protestánsok szemébe hintett esz-
közök fénynek eszközeivel dolgozott. — De a
cél egy volt: a magyar nemzet elnémetesi-
tése s ezzel beolvasztása Ausztriába. Előbb
tehát beolvasztási kísérlet a vallás révén,
azután beolvasztás a nemzetiség révén. Meg-
szünt-e ez a kísérlet?

Most az emberiség legnagyobb mozgató
hatalma a pénz: A népek fölnyommasztóan
nehéző militarizmus csak játékszere a di-
nasztiainak a pénz hatalmához képest. Látjuk,
tudjuk, hogy Angliát a pénz tette a világ
urává. Tudjuk, hogy sem államot fenntar-
tani, sem hadsereget szervezni pénz nélkül
nem lehet. A családnak, a társadalomnak, az
egyénnel egyik főeleme a pénz. Ezt az
eszközt ragadta meg újabb időben Ausz-
tria, hogy beolvasztási kísérlete sikerüljön.
Akármelyik párthoz tartozunk, akár helye-
seljük a 67-iki kiregyezést, akár nem, egy-
ben nem szabad, hogy eltérés legyen. Ma-
gyarország egyetlen polgárának sem, hogy
a mi a pénz kérdéseket illeti, a 57-iki ki-
egyezés e tekintetben Magyarország részére
teljes örendelkezési jogot biztosított és a
történektől még is azt látjuk 30 év múlva,
hogy Magyarországnak gyarmattá való át-
lyesztése és kizsákmányolása állandó felada-
tát képezi az oszlrákoknak. Látjuk, hogy
minden boldogulásra vezető eszközt igyeke-
nek a kezünkből kicsavarni.

A vasutaknál nagy lendületet nyert fej-
lődésnek is azt látjuk, hogy az oszlrák be-
avatkozást kívánnak s nyertek a vasúti tarifa
megállapításába. Mikor a közterhek szolgá-
latásánál a fogyasztási adók kezdik a legfőbb
tényezőt alkotni, akkor a fogyasztási adóknál
Magyarország nem járhat el azzal a szabad
kézzel, a milyennel minden önálló ország el-
szokott járni. A vámkérdésben — nem be-
szélve arról, hogy a közös vám az ipari fej-
lődést mily mértékben korlátozza, csak a
dolog finansziális oldalát tekintve — azt
látjuk, hogy a közös vámbevételéből Ma-
gyarországra jövára 16 millió forintot számol-
nak el évenként. Pedig ha önálló vámtarife-
tünk volna s a jelenleg fennálló tarifák sze-

el kellett volna nyelni nagy kegyetlentül a
világot.

Jámor és türelmes századvége! A mit
az enervált, ideges ember rosszat, bolondat
elkövet, mindig a fin de siècle számlájára ír-
juk s ha három év múlva kiballagunk a nagy
temetőből, a hol a végtelenség új halottjait
falazzuk be a história kriptájába: talán csak
a bukott véres napot fogjuk látni s nem em-
lékeztük vissza a felkelőnek fényére, a ma-
gasanjárónak melegeire és ragyogására. És
annyit halljuk és annyit olvassuk az embe-
rek rosszságait, hogy végre is csak fekete
lelkiismeret látunk, csak tuberkulotikus tü-
dőt, aljas mániákat, sörvado hátgerincezel,
meghibbant agyvelőt. Pedig a századvégi em-
ber csak elkényeztetett, csak válogatosabb, de
a századeleji még inkább ilyen lesz. A szá-
zadvégi ember a legfinomabb szálakat szötte
a kultúra munkáiba s talán ki is fáradt, míg
a hivatásból mesterséget csinált s talán néha
fanyar, az ideálisabb életet profanizálta, —
de a századeleji ember még fáradtabb lesz:
a társadalmi kérdések örökös és mindig ve-
szedelmesebb problémái mind reá maradnak.
A századvégi ember sokat vétkezik, de szá-
zadvégi ember az is, a ki leborul a földre,
ha a falu harangja felveri a hajnali csendet,
és századvégi érelem az is, a mi szívét lel-
két felemeli, ha tiszta szép hangja a mező-
kön átrezeg. — Egy kis ember, a ki keveset
ért a kimeríthetetlen tudományból, megtagadja
szülőjét, mert nem várhat tőle semmit, egy
nagy ember pedig miniszter korában aláz-
tos flui szeretettel telt leveleket írogat egy
szegény egyszerű földműveshez. Századvégi

rint adóztatnak meg az oszlrák behozatalt,
akkor Magyarországnak ezen a réven 80
millió forint vámbevétele volna. (Igaz!) Olyan
hiányt képez ez az állam bevételeinél, a mely
szegénység tesz bennünket Ausztria javára

1867 ben csak azért, hogy a szomszéd
Ausztria le ne roskadjon saját terhének sulya
alatt, elvállaltunk az oszlrák adóságokból éven-
ként 30 millió terhet. Ezt rendszeren el szok-
ták felejtetni a kvótakérdésnél, pedig ezzel
valóságos adófizetői lettünk Ausztriának (Egy
hang: Vazallusai.)

A kvóta kérdésben 1868 ban összeült a
két kvótabizottság, és akkor oszlrák részről
az az ajánlat tétetett, hogy miután a tör-
vény egyáltalában nem beszél arról a kulcs-
ról, a mely szerint a két állam fizetési ará-
nyát ki lehet számítani, ennél fogva fogadja
el a bizottság a megelőző 10 évről a bősé-
i állami számvetésből által kimutatandó azon
összeget, a mely az államok közadójából a
külügyekre és a hadseregére esett. Ebbé a bi-
zottság belegezett. A kiszámítás eredmé-
nye az lett, hogy Magyarország ez alapon
25 százalékos teher viselésére volna kötelezhető.
A kiszámítás alapján Magyarország ennél
többet fizetni nem tartozott volna.

A bizottság azonban attól az indoktól
vezéreltetve, hogy Magyarország visszanyerte
alkotmányát, szabadságát, hogy az örök ter-
mészetes kifejlődése megindul, s hogy Ma-
gyarország mint adósságmentes, szűz ország,
olyan gazdasági lendületet fog nyerni, hogy
több terhet is képes lesz elviselni, ilyen ki-
látások által biztatva a magyar kvótabizott-
ság bele ment abba, hogy ne 25 százalékos
kvótát, hanem 30 százalékosat fizessünk. Tehát
5 százalékkal többet, mint a megnyitott meg-
beszéltek kúles szerint fizetnünk kellett volna.

Az 1878. számításoknál már teljesen
feledésbe ment az első kulcs és az oszlrák
erőszak azt kívánta, hogy az adókievetés ará-
nyában állapítsassék meg a közös tehervisé-
lés aránya. Ez nagy igazságtalanság, mert az
adókievetés és adóképeség két különböző
dolog.

De hát a magyar kvóta-bizottság ismét
engedékeny volt és ennek eredménye az volt,
hogy kijött 29 százalékos. Ekkor az oszlrák
bizottság azt mondta, hogy a számítások
alapját ne az összes adókievetés, hanem csak
az egyenes adók képezzék, jól tudván azt,
hogy Magyarország mezőgazdasági tekintetben
gazdagabb mint Ausztria. Ennek alapján az-
tán megállapították a 31.4 százalékos arányt.

Most azok a hírek járnak, hogy Ausztria
ezt az arányt is keresi s 43 százalékos akar
és a magyar kormány pedig 35 százalékosat
hajlandó megállapítani.

En ezt a kérdést nem csak pénzügyi
szempontból nézem, mert ha egy állam a
másikkal szemben követelést formál, akkor
bizonyos jogalapot kell, hogy nyújtson a kö-
veteléshez. De ha azt látjuk, a mit most,
hogy Ausztria summiféle jogalapot nem nyújt,
hogy az oszlrák kvóta-bizottság egy érvet
sem használ fel több követelésében és ha azt
látjuk, hogy nálunk is azok a körök, a me-
lyek hajlandók a kvóta felemelésébe bele
menn, gondolkodnak, fáradnak, hogy argu-
mentumot, vagy ürügyet tudjanak felmutatni,

ember mindkettő. A másikkal meg nagy-
apja ott dörgött a diétán, ő pedig alázattal
viszi approbálni az aktákat csak trombitás
fiának, a ki bizonyára pöffeszkedő századvégi
beamer. De ez is, az is, nemcsak századvégi
história!

Századvégi história az inkompatibilitás
és az írók, ezírók, izmus-ok légioi: a provi-
zió, protekció, korruptio, cinizmus, egoiz-
mus, szervilizmus . . . és ezek után lehetne
még i-ni sokat, a mi nagyon sokak szerint
erény. Viszont erénynek lehetne tartani sok
olyant, a mi ugyanazok szerint ostobaaság.
Igaz, teljesen igaz, és csakugyan nagy kár,
hogy ezek nem a századvégi bűnei, merhisz
akkor mind sirbaszállnának a századdal s az
új évszázad ragyogóbb lenne a regés idők min-
den mesebeli főnkszenél. Nagy kár, igen
nagy kár, hogy emlékeznünk unakra és dá-
mákra, a kiknél igen-igen gyanítható, hogy
a mult sem csak Brutuszokkal és Lukréciák-
kal van tele.

No de a mit kizár a valóság, azt meg-
adhatja a lehetőség. Éppen ezt a hirt tartja
fenn a remény. És remélünk is; egy pár
ezer év óta reméljük már a nemesebb esz-
mék kultuszát. És reméljük, hogy mihamarabb
eljön az idő, a mikor nyugodtan lehet maj-
dan a kolozsvári lövődében sétálgatni, a mi-
kor a főtéri sarkokon való álldogálás divat-
ját mulja, eltűnik a párbajmánya egyébként
kedélyes korszaka s a városi tanács többre-
becsüli a csuprágrágással a szinművészetet, a
mikor a fővárosi ferencvárosi pályaudvarába
nem kell halálrasztant hősies bátorsággal in-
dulni s boldogult őseink virtusának

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1897. április 23.

Fin de siècle.

Rendesen úgy van, hogy ha valaki na-
gyot akar mondani, vagy cselekedni, akkor
a fin de siècle társadalmáról ír. Azt mond-
ják, kivétel erősíti meg a szabályt. A jelen
esetben illusztrálhatja e megjegyzést az a
kijelentés, hogy én így sem akarok na-
gyot mondani.

Úntig hallottunk már századvégi jeré-
miadókat, de azért megbocsátható, ha a sze-
renscsétlen halandó a letaposott utra téved;
hiszen a század nagyon öreg s nincs messze
az idő, a mikor e siránkozások teljesen el-
vesztik aktuális jellegüket. Engedje meg te-
hát a tisztelt publikum, ha az érdekes böl-
cselkedők és erkölcsbírók elég türelmetlenek
nem várn meg a következő század végét, és
vizonozásul a tisztelt erkölcsbíró és bölcsel-
kedő is készséggel elismeri s elhiszi, hogy
az érdekes publikum a fin de siècle ke-
sereit szívesebben elolvassná a jövő század
végén.

Ez idő szerént kissé még korai század-
végi dolgokról mesélni. Jelenleg még javá-
ban tart a saláta-idény, a századvégi bölce-
let pedig legtöbbször az uborka szezon esz-
méi körül csapong a így ez idő szerint eleve
ki van zárva a magas bölcelet nivójára való
emelkedés.

Politika, irodalom és költészet kegyet-
len dolgokat művelnek a szegény haldokló

(Igaz! Ugy van!) de nem találunk, akkor ez a kérdés részben megszűnik pénzkeresés lenni és a nemzeti önérzet és büszkeség kérdésvé válik, (Ugy van!) mert teljesen jogtalan követelés csak olyan nemzetek iránt lehet és szokás formálni, a melyeket erkölcsi, leg, vagyoniilag és politikailag meg akarunk alázni, a melyekről azt hiszik, hogy annyira el van szibbadva nála minden közérő, hogy ezt a megalkaszt is el fogja tűrni. (Zajos helyeslés és taps.) Én tehát eltekintve attól, hogy Magyarország merőben képtelen több terhet fizetni, azt, hogy Magyarország megszavazza a kvóta felemelését, éppen mivel a követelés alapján a magyar nemzet szabadsági kérdésének tekintem, és mivel én ezt ennek tekintem, azt kívánom, hogy inkább ne éljek, mintsem, hogy szolgaságban legyek és hogy inkább ne álljon egy ország, minthogy rabságban legyen. (Lelkes eljénzés és taps.) Üdvözlöm mindazokat, a kik a kvótatellenes mozgalom eszméjét megpendítették, mert én ezeket a mai korszak szabadságvezéreinek tekintem.

A mellettünk levő kis államok, Szerbia és Románia az idők folyamán önálló királyságokká formálódtak át, az ő rokonai, nemzetiségük egy része itt él hazánkban s midőn ezek azt látják, hogy fájrokonaiak országát miként fejlődik, mily óriási dimenziót vesz ott a haladás s midőn látják, hogy Magyarország a szolgaság igáját készül a nyakába venni. Csoda-e ha ezen nemzetiségeink ragaszkodása hazánk iránt meglazul s csoda-e, ha ebből a hazából kiakarnak egy részt szakítani, hogy odacsatolhassák fájrokonaiuknak, boldog, mert szabad és önálló hazájához? (Igaz!)

Nekünk nagyon kell vigyáznunk arra, hogy jogaink csorbat ne szenvedjenek, mert ha rést ütnek a közjogon, nyilas támad a szabadságon s úgy vagyunk vele mint a hajó a tengeren, becsap oda az ár és elsüllyed. Mi állandóan tengeren s annak sötét viharaiiban vagyunk a mi hajóinkkal. (Eljénzés.)

Ujra kérem önöket, hogy e mozgalomból ne csináljanak pártkérdést, mert ez a kérdés mindenkinek zsebéből, érdekéből és szabadságát érinti. (Lelkes, szűnni nem akaró eljénzés és taps.)

Vidék.

Begedja meg a tek, szerkesztőség, hogy e zöld esztőtörtéki maros-ujvári leveleiről visszavérve hiteles információink alapján kijelent-hessük, hogy a helybeli főbányahivatal mellett működő számvonosság főnöke, az érdemekben megőszült pénzügyi tanácsos kifogástalan correctséggel és jóhiszeműséggel járt el, a mikor a m. kir. pénzügyminisztériumnak, a házi sodeputatumnak megszabására vonatkozó magas rendeltetést a bányahivatalnak alá nem vetett szolgálattal ágak bármelyikéhez tartozó alkalmazottakra nem vonatkoztathat, az eddigi háziadó kedvezmény továbbra megadhatónak nem tartotta.

Tény, hogy a miniszteri rendelet, azon hivatalokat sorolja fel a melyek alá tartozó funkcionáriusok jövőben szaporítatlanul élvezik sodeputatumaikat, azokról pedig, a kik a kedvezményben eddig részesültek, — de jövőben söt nem kapnak, — említést nem tesz.

Ebből származhatott a félreértés, a melyet egyebiránt a pénzügyminisztérium közlelt remélhető intézkedése bármely irányban, de el fog enyészteni.

Maros-Ujvár, 1897 április, 22.

Tisztelettel:
Csiky.

Működvelői előadás.

Beszterce, április 21.

Az ünnepek alatt lefolyt időtöltések és mulatságok közül leggyönyörűbb gyönyörűséggel

és megelégedéssel töltötte el lelkünket azon működvelői színi előadás, a melyet a helyi magyar iparos egyesület ünnep másnapján a városi vendéglő nagy termében rendezett.

Ha azt írom, hogy dícsőség és várakozáson felüli eredmény koszorúzta az előadást, minden dícsőretet elmondottam. Hízelgés nélkül nevezhetem dícsőretnek, mert e jóra való egyet rövid fennállása óta most is — és tán a legfényesebben bebizonyította magáról azt, hogy további életképessége és létjogosultsága van, — hogy a magyar művelődésnek — e határszéli helyen, s nehéz és kényesnek mondható társadalmi viszonyaink mellett is — egyik számottevő tényezője.

Előadták a „Tolonecz” című népszínművet s az előadás, úgy szellemi, mint anyagi tekintetben fényes eredménynek mondható, s az elért siker nemcsak az egyes szereplők lankadtlan akarat ereje és az ügy iránti lelkesedésnek köszönhető, hanem e mellett még inkább annak az áldozatkész „utánjárás” és rendezői képességnek, a melyet Balázs József ev. ref. lelkész szerkesztő, s az egyet e téren csiggedést nem ismerő lelkes elnöke a darab betanulása körül és érdekében kifejtett.

A főbb szerepeket Farczady Sándor (Koutra Firdolín), Vályi Gyula (Miklós), Boér Mariska (Krisza), Imre Lajos (Ábris), Fodor Romokos (Lőrinc), Imre Lajosné (Ördög Sára), Kovács Károlyné (Angyal Lúka), s Kovács Károly (János bácsi) játszották, oly összevágón, sikerült és helyes feltaggással, hogy a termet zsúfolásig megtöltött halgatóság alig győzte őket méltó elismerésével és fel-fel zugó tapsaival kitüntetni. Nem mulaszthatjuk el azonban — minden egyes egyéni ambíció megértése nélkül egyúttal kitüntetveleg megemlíteni azt, hogy Farczady Dénes, Imre Lajosné, Kovács Károlyné és Vályi Gyula, mint a kik a négy legnehezebb szerepke vállalkoztak: az egész előadáson remekeltek.

Az előadás anyagi tekintetben is fényesnek mondható, mert a 160 frt. bruttó bevételből mintegy 100 frt. tiszta jövedelem jutott az egyesület pénztárának.

A színi előadás, mely 12 óra felé ért véget Gögyi János cigány zenekarának gyujtoti mellett táncmulatság követte, mely feszelen jó kedvvel s kitűnő animóval késő hajnalig tartott.

Orvosi kamarák és orsz. orvosi szövetség ügye.

(Két czikk.)

II.

Higyük azt, hogy a jelenlegi helyzetet csakis a széttartás tartja fenn s ha az összetartás megzúlik, a collegialisitás is szor-sabbra fűződik. Kilez zárja az az igazán sajnálatos mai állapot, hogy elfoglalt állásunkor mindjárt azzal megyünk bele a nehéz küzdelembe, hogy latoljuk a magunk és collegialisitendé, észjárásait s egyiket helytelenítve, másikat helyeselve igyekszünk azokat mindig a magunk véleménye szerint a nép között hol élünk, terjesztve bizalmát a magunk részére megnyerni. Cselekedettükben sohasem gondolunk arra, hogy a különböző collegiáktól nyert különböző vélemények a népből a bizalmat nemcsak az egyes orvosok, de az orvosi rend ellen is megkevesbitik, nehogy mint mi akarjuk öregbitenék.

Számos eset volt már, hogy ezen sokkassá vált ethica neveltségéből kifolyólag orvos orvostársát a betegágyánál sem általa lehordani, csakhogy bizalmatlanságot keltsen iránta a népből. Mindig csak a magunk rendelményei a jók szerintünk, collegiánk hibás. S bár halljuk a nép között ellentartás mi-

lünk közreadott véleményét s a széttartásnak tulajdonítható be, hogy sohasem azzal akarunk menekülni meg az ilyen bajtól, hogy magunk között tartós barátságot hozunk létre. Vagy ha élvezünk is ilyet, sokszor igen kis ok játszhatik közre arra nézve, hogy az közöttünk hamar felbomoljon s ethicailag neveltségbe sodorjon.

Ime ezzel rámutattam arra is, hogy igen egyoldalú s közvetlen azok véleménye, kik azt hangoztatják, hogy a neveltség az illető egyén születésével velejár s hogy azon csak büntetéssel, tehát kamara felállításával lehet segíteni. Szűlőanya ebben sokszor bizony maga az alkalom is.

De hát az sem áll, hogy csak egyedül az ethica neveltség oka az orvosok szám-bajainak.

Számos más ok emészt úgy bel- mint külvilágában az orvosi rendnek. Melyeket elenyészletni nem is célozza a kamara tervezet.

Abban azonban valamennyi létező orvos egyhangulag osztozik, hogy léteztendő egyesülettel lehet határt szabni a mai állapot tovább fejlődésének.

Szövetségi létrehozására alkotva van pedig két szabályrendelet.

Egyik a belügyminisztériumtól megküldött kamaratervezet, másik az országos orvos szövetségi szabályrendelet.

Az egyik a belügyminisztériumban készült, a másik orvosi szaktekintélyek által hozott létre, kik mindenkiféle az orvosi érdekeket teszik előre, míg az előbbi kiszolgáltatni akarja az orvosi rendet a kormány-nak.

Az egyik kényszerrel, fegyelmi tanács felállításával, büntetéssel s a tagsági díjnak közigazgatási bíróság általi lehatásával hiteget, míg a másik szabad, független lez-méktől vezérelve, erkölcsi, tehát legcserétebb alapon halad, megjelölve a helyes irányt, melylyel céljai elérésére törekedni kíván.

A kamaratervezet a mellett, hogy fogatékos, rossz, az orvosi rendre károsan akar behatni, s az orvosok belvilágában találja fel a hangoztatott bajok gyökereit.

Az országos orvos-szövetségi szabályrendelet szabad orvosok józan gondolkodásának a szülleménye lévén, ennek megfelelőleg elősorolja mindazon cselekedeteket, melyeket megvalósítani feladata. Ilyenek az orvosok anyagi, erkölcsi és társadalmi érdekeinek előmozdítása, az orvosi rendtartás megállapítása, az orvosi biztosítás, nyugdíj és segély-ügy országos szervezése, az orvosi szakkép-zés ügyi kérdések, a collegialisitás fellendítése gyakori társas összejövetelek által. Az országos orvos-szövetség azonban csak össze-kötő kapocs a fiók orvos szövetségek között. A fiók-szövetségek egymaguk is autonóm jelleggel és joggal bírnak s ugyanazon teendőket végzik, mik az országos szövetségben vannak előírva, azon kérdéseket intézi el, melyek keretükben felmerülnek, míg közbe, az egész országot érdeklő ügyeket az orszá-gos szövetség.

A szövetség erkölcsi alapon állván, a belépés nem kötelező, nem törvény huzcolja be a tagokat, de vannak olyan jellegzetes működései, mint épen a nyugdíj segélyügy, de maga az erkölcsi jellem megtartása is, melyek önként valamennyi orvost a szövetségbe szölitának fel; s viszont minden tagnak eo ipso erkölcsi kötelessége lesz úgy élni, hogy nemminemű tekintetben ne vétson az ethica ellen, mely megfosztaná a szövetség által nyújtott jogoktól.

Büntetés a kizárás lesz a szövetségből. Ettől valamennyi tag óvakodni fog.

Bármimemű becsületbeli mulasztást, a gyakorlat körül folytatott netáni hibákat ön-állólal a maga keretében intéz el.

Bár nem vagyunk független állam, magy-

jaink azonban annak elérésére sokszor hoztak már nagy áldozatokat s a magyar népa világ előtt szabadságseretőnek ismert. Szeretjük intézményeinkben is a szabadságot. Egyetlen egy magyar államban sem tud orvosi kamara lábra kapni, hanem igen olyan egyesület, mel önállólal végzi teendőit, autonóm. A hol pedig divék ez, mint közel Ausztriában, de melynek népe nem is szabadság-szerető, egyáltalán nem tudja az orvosi érdeket szolgálni kellőleg.

A természetudományi orvosi szakosztály méltólal nevéhez akkor cselekszik leghelyesebben, ha ezen az orvosokat oly közéről érdeklő közgyűlésen tekintettel a tagok jelenlegi akár megszorított számára, egyhangulag tiltakozó szót hangoztat a kamarák ellen.

A megszerkesztett felirathban nemcsak azt monja ki s jelzi a véleményben, hogy az asztalon heverő tervezet füzecskéjára mely egyáltalán nem célozza az orvosi bajok gyógyítását; hanem már most határozott állást foglalva ellene, kinyilvánítja a belügyminiszter urnak, hogy csakis a milleniumi országos orvosgyűlési congressus által elfogadott „Országos orvos szövetség” létrehozásában kíván részt venni.

Ezen alapon bizottságot küldt ki, mely az alakiandó fiók-szövetség alapszabály tervezetét megszerkesztse. Csatlakozásra hívja fel a megyebeli összes orvosokat, kiknek már most elküldi a belépésre szóló felhívásokat, aláírás-véget. Közrehatni akarván ily módon arra, hogy a május 27-ikére Budapestre összehívott országos orvos congressus megalakíthassa az „Országos orvos szövetséget”.

Lám a torontálmezei orvosi kar meny-nyire előjár e tekintetben.

Hisszük, hogy az orvosi szakosztály kebelében mindannyian megtartani kívánják továbbra is a függetlenséget, s a kamarák elle vinnak harcot s nem engedik a szabadságot elveszíteni, mert ha egyszer azt elveszteni engedjük, sok áldozatok árán is bajos lenne visszaszerezni.

Dr. Balta Márton.

A szalonka.

Találkoztak a Monostor-uteza sarkán és barátságosan üdvözölték egymást.

Az egyik vadász dreszen volt. Kalapján egy szalonka-szárny bokréta ékeskedett s a szarvasbőr nadrágra rá huzta hosszú száru csizmáját. A vadász fegyver hanyagul lógott a vállán, a tarisznyáján az őz körmei csillogtak a hunyó nap fényében.

A másik utozai ruhát viselt és nem különbözött semmiben attól a száz és száz embertől, a kik az utcán jöttek mentek szakadatlanul.

— Szervus, mondta az Egyik.

— Szervus, felelte a Másik.

— Hová? kérde az Egyik.

— A kávéházba, onnan Herezagovinába oszonnálni. És te?

— A Hózába — szalonkázni.

— Ugyan! Hiszen már nem huznak.

— Dehogyan nem! Csak tudni kell a módját.

— Tehát szervus, mondta a Másik.

— Szervus, — felelt az Egyik.

Elváltak.

*

Az Egyik fűtyintett a vizslának, a Másik fűtyítte, hogy „Süt a nyanya egy kemence kálácst”.

A kávéházban kalabriasz folyt. A kom-pánia be vették — negyediknek. Osztott. Ragyujtott egy szigaretta és így szólt:

— Lesz kuglázás fiúk?

— Persze — felelték azok és gusz-táltak a kártyát. Aztán ő vette fel „tök”-re.

— Filkó nélkül vettem, mondá az osztónak.

— Lehetetlen, felelt amaz, hisz magad is „filkó” vagy.

Bosszankodnia kellett volna, de inkább nevetett.

Elég ostoba volt ahhoz. Meg is bukott szerencsén.

— Ma „pech”-em van mondta.

— Megfordul biztatta a többi. De nem fordult meg. Az oszonna ára egy garásig elveszett.

— Menjünk már, mert éhes vagyok, inditványozta valaki.

— Még három „tur” lesz, jelentette valamelyik.

Erre a „Tökfilkó” felkelt és így szólt:

— Várjatok rám. Pénzt veszek magam-hoz és rögtön itt leszek.

A többi így felelt:

— Helyes!

*

A másik elment. Egyenesen haza tartott. Friss pénz kell oszonnára. Sietett, hogy mire a három tur véget ér, visszaszerezze. Nagy sietségében a lakása előtt belebotlott egy puha tárgyba.

— Ohó! Mi ez? mondotta magában és ránézett a puha tárgyra.

— Nini — ámult-bámult. — Hisz ez a vizsla. Az Egyik vizslája. Aztán hangosan kiáltott:

— Hektor, kimeráj! Na! Komhar. Zó! Sön! Itt a kutus. Mit keres itt a kutus?

Hol a gazdája? Hát el kell hagyni a gazdát? Te szemtelen te. Ide a praczlit! Hopp, no hopp . . . !

A külső beszédre, benn a szobában suttogó nesz támadt s midőn az érkező a kilincsre tette kezét, valaki belülről is nyitotta az ajtót.

— Szervus mondta az Egyik.

— Szervus, felelte a Másik.

— Visszatértem. Azt gondoltam itthon talállak.

— Persze. Mondtam ugy-e, hogy nem huznak a szalonkák.

— Egyetlen egy volt! Azt is elriasztotta a kutya!

— A kutya? kérdezte a Másik.

— A kutya! felelte az Egyik.

Az asszony beleszólt:

— Máskor ha szalonkára vadász gondja legyen a kutyára.

— Persze, mondta a vadász. Aztán az asszony felé meg hajtá magát és így szólt:

— Ágygyó!

A férjnek megszorította a kezét.

— Szervus!

— Szervusz! több szerencsét, szólt a Másik. Megálj csak. Hol a Hektor?

És most már ő fűtyintett a vizslának.

A vadász pedig „Rigolettó”-ból fűtyítte:

„Az asszony ingatag!”.

(—)

büntetéseképen nem kell a villamos jegyvet másfél óráig nekünk k szorongatni, és akkor . . . akkor nekifohászokodhatunk a többi századvégi kegyetlenségeknek.

De vajjon nem lesz-e mindezek csüdes elmúlásához a még hátralevő három esztendő kevéssé? Alighanem és valószínűleg e z ó t nem vesznek ki a századdal a „századvég”-bűnei. Erről azonban a rendes szezonban értekeznek érdemesebb.

Herczegh Béla.

Tiszbe.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

IX.

(Folytatás.)

(24)

Tiszbe szomorúan nézett utána, de nem szólt; és haza ment az egész út alatt nagyon csendes volt. Most, hogy az izgatottságának vége volt, gyengének és kimerültnék kezdte érezni magát és midőn haza érkezett, készséggel egyezett bele, hogy lefeküdjék. — Nem volt kitalás réa, hogy Fergus azon este ismét lássa, mondá magának; várakozni kell holnap reggelig, hogy jószágát illőleg megköszönje és addig az ő gyöngéd szavai-nak és tekintetének az emlékeztetével meg volt elégedve. Mit is mondott csak, midőn fűg öntudatlanul fektűt a karjaiban? Mi-nek nevezte? „Drágámnak!” És megcsókolta az ő ajkait. Tiszbe most is érezte azokat a boldog érzése jarta át; azoknak az emléke boldog pirt hozott az arcára, ábrándos kife-lyezést a szemébe, a mint ében fektűt az ágyában s a napfény utolsó sugarait nézte elenyészni az égen s a szürke alkonyt kö-zösíteni a fák mögűl.

Hágár az ablaknál ülve olvasott s a Tiszbe hallgatásából azt következtette, hogy az már alszik, de Tiszbe sokkal boldogabb volt, mint hogy aludni tudott volna.

Fergus szerette őtet! Ő bizonyos volt abban, másfélórán miért csókolta volna meg és miért nevezte volna drágájának! Igen, Fergus szerette őtet és ő a legboldogabb lény volt széles e nagy világban.

X.

Később, midőn Tiszbe végre csendes álomba merűt, Hágár is ott hagyta és ki-ment a kertbe és le s fel járálva, a napi események felett gondolkozott. Fájta a feje, fáradtnak és nyomott kedélyűnek érezte mag-gát; rekkén meleg volt a lilomok és ró-zsák illata olyan erős volt, hogy szinte ká-bitott.

Hágár hűvösebb levegő után vágott. Kinyitotta az ajtót azzal a szándékkal, hogy a kertből kimegy a rétre, és amint azt tévé, egy magas sötét alakot látott közelében. A mint az közeledett, meglepetéssel látta ho-y Fergus volt, tehát megállott az ajtnál és bevárt.

— Fergus, mit csinál maga itten? Talán bizony nem azt akarja értseimre adni, hogy Lucy hiába tartotta fel számára a ke-ringőt? — Mondá Hágár könnyedén.

— Nem voltam képes oda menni. A mostani kedély állapotomban annak a leány-nak az ostoba esacogása örüllt tétt volna, — válaszolá Fergus.

Ingerűlen beszélt; az ő bizonytalan világában az arca szürkéség, meg nyultak és öregnek látezott, — gondolá Hágár és visz-sza huzódott a mint Fergus a kertbe lépett, és az ajtót beléve, arra támaszkodott. Fer-gus hallgatott egy pillantást, és aztán a ház felé pillantva azt mondá:

— Hogy van Tiszbe?

— Egészen jól. Az ijedtségét egészen

kiheverte, és jóízűen aludt midőn magára hagyta.

— Hala az Égnek! Hágár, azért jöttem ide ily későn, hogy magától elbucszam. Holnap reggel indulok.

— Elmegy? — Hágár rémüllettel és meglepetéssel kiáltott fel Fergus, hova megy? Fergus keserűen nevetett.

— Hova? Nem tudom. El innét, de hogy hova, az nem határoz.

— De Fergus, miért?

A Fergus különös kinézése és modora megijesztette Hágárt; szive gyorsabban vert közelbe lépett hozzá és kezéa karjára téve azt mondá.

— Én azt gondoltam, hogy jól érzi magát itten, hogy a saját otthonában és régi barátainak a körében boldog. Miért megy el ily hamar? Már is megunt bennünn?

— Meguntam-e? Oh nem, Hágár, én egy vén bolond vagyok, ez az oka, válaszolá Fergus röviden és mert nincs elég eszem ho-lonságom eltöltölni.

Azt gondoltam, hogy van. Egész a mai napig azt gondoltam, hogy vértetve vagyok.

— És ma?

Hágárnak a szíve erősen dobogott, de hangja nem árulta el az izgatottságát, oly nyugott volt az, mint rendesen.

— Ma bolondot csináltam magamból, válaszolá Fergus szűrtelmenül. A mint azon a keskeny szikla szélén állottam, s az agyer-mek eszméletlen állapotban a karjaimban fektűt, és elgondoltam, hogy idejében való jövedelem által mily rettetetes halált, men-tettem meg — mert Hágár, teljesen öntu-datlan állapotban volt, midőn hozzá érkeztem és egy perczig sem tudta volna magát to-vább fenntartani, és akkor —

Megrázkodott. Hágár szintén azt tévé, Azt a veszedelmes helyet mind a ketten na-gyon jól ösmerték, és azokat a hegyes szik-

lakat a zugó sustorgó és tajtékzó hullámok-al alatt, mind a ketten maguk előtt kép-zelték.

Akkor egyesítettem a fejemet, és olyan szavakat mondtam, hogy józanabb pil-lanataimban inkább meghaltam volna, mint-hogy azokat kimondjam, olyan szavakat, melyeket nem volt jogom más nőnek mon-dani, azt az egyet kivéve, kit feleségemnek reménytelten megnyerni, és a mit én örül-tésemben Tiszbének mondtam! Éa, és én azt gondolom, hogy ő hallotta és megértette, tévé utána Fergus.

Fergusnak az arcát élénk pir borította el, és lágyabb kifejezés jött a szemébe. A Hágár szívet a féltékenység miatt éles nyi-lajás jarta át; egy pillanatig hallgatott, aztán kemény hangon azt mondá:

— Fergus, azt gondolja, hogy Tiszbe szereti magát?

Fergus ismét elpirult.

— Nem tudom; reménytelen, hogy nem szeret, mondá; de maga tudja, hogy ő maga fiatal, és, és Hágár, én azt hiszem, hogy az részben a maga hibája, azok után itélve a miket tőle hallottam, ő téves fogalmakat alkotott rólam, és engemet, mindenféle eszményi tulajdonokkal ruházott fel. Lássa, ő egy haladatos kis lélek, és, oh, én tudom, hogy ez csak egy gyermek bohó képzelődése, de azért mégis azt gondolom, hogy jobb lesz egy időre távoznom, addig míg elfelejt, tévé utána.

— Fergus maga azt kívánja, hogy ő felejtse el?

— Természetes, hogy azt kívánom. Hát nem megmondtam e magának, hogy Tiszbe az utolsó nő a világon, a kire úgy tudnék gondolni mint feleségemre? Viszoná Fergus indulatosan, Ezt nem mondhatom meg neki; nem magyarázhatom meg az okát sem magának sem neki, de az ok létezik, és elháríthatatlan akadály közé közöttünk. A

meddig ő közönyös volt, a meddig én bizo-nyos voltam abban, hogy nem sokat gondol-velem, addig maradhatam; az, hogy nekem mibe kerülne, nem határozott itt magamnak és a harcot ismét és ismét átküzdtem, és merem állitan, hogy sokszor legyőzettem; de végre aném lenne a győzelem, de neki, a kedves teremtenek, egy pillanatnyi szor-vodást sem akarok okozni, tehát elmegyek és távol maradok a mig elfelejt!

Azt hiszem, hogy ez a hívásom nem sok idő múlva meg fog történni, s folytatá Fergus keserű mosolly

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, április 23.

— **Az ünnepelt plébános.** A kolozsvári k. kath. belvárosi leányiskola növendékei tegnap igen kedves és megható ünnepélyt rendeztek az iskolák főigazgatója Biró Béla apátplébános tiszteltetésére, ennek névnapja alkalomból. A szép és kedves kis ünnepély színhelye a leányiskola földszinti nagy termébe volt, mely ez alkalommal szorongásig megtelt az ünnepelt plébános tiszteltével, a növendékek szülői és a tanúgy barátjaival. Az ünnepély tegnap délután pontban 3 órakor vette kezdetét. A terembe lépő plébánost a kis leánykák és az egybegyűlték lelkes éljenekkel fogadták, majd a növendékek éneklésére üdvözlő dalt énekelt, melynek elhangzása után Gurneserics Ilona VI. ik oszt. növendék lépett elő és szokatlan bátorsággal és hévvel elmondott beszédrel üdvözölte a szeretett igazgatót, ki anynyi jót tesz a tanítás ügye és kisderekért. Viharos éljen tört ki a derék üdvözlő beszéd után. Cozma Angusta, majd Vajna Julia növendékek előbbi szövegű, utóbbi cizibalonjátzókat néhány dalt kiokorukhoz képest meglepő ügyességgel és nagy tetszés mellett. Közben egy tanuló is kis vigjátékokat adott elő Klein Gizella, Bir Mari, Matta Margit, Faragó Róza, Brandt Paula, Gajzágó Teréz, Horváth Jolán növendékek, kik mindannyian igen kedvesek voltak a kis szerepeiket pompásan megjátszották. Kivált a kis Matta Margit tűnt ki a cizmeszerepben eleven és értelmes játékával. Az énekkar adott elő még két dalt, melyek közül az egyiket ismételnők is kellett. A szép ünnepélyt „Zárdai esti ima” című, igen nagyra egybeállított előkép zárta be, mely mellett megnyerte a közönség tetszését egy annyira, hogy a zajos tetszésnyilvánításokra immár nem kellett mutatniok. Az ünnepély végén Biró Béla apátplébános intézett mindenkit megható megleghangú és tanulságos közönségi beszédet az iskola növendékeihez, melyben hiteles nyilatkozatokat tett az iskolában uralkodó szellemről, a tanítónak önfeláldozó és lelkes munkásságáról, a növendékek kötelessége és előjárói iránti tiszteltetéről. Melegen köszöntö a kedves figyelmet és a szép ünnepélyt, mely oly kellemesen szórakoztatta őt és a közönséget. Az egybegyűlték lelkesen megjelenezték az ékes szavú főpapot.

— **Béla napja.** Hory Béla Kolozsvármegye arvaszékéi elnökét ma nevenapja alkalomból számosan kereszték fel jó kívánataikkal, a melyekhez mi is szívtünkől csatlakozunk.

— **Közgyűlés.** A kolozsvári gazdák hiteltörvénykezése vasárnap d. e. fogja megtartani az évi közgyűlést. A közgyűlésnek egyik legfontosabb tárgya lesz a hiteltörvénykezést káráknak építési ügye. Ez alkalommal nem mulasztottuk el, hogy egy pár sorral megne emlékezzünk a valóban közszükségét képező pénzintézet derék és önzetlen vezérfeiről: Kondász Ferencz, Koleszár Sándor, és Jakab Lászlóról, a kik felismerve a földműves osztály bajait egy olyan intézetet létesítettek, a mely igazán segít és elhanyagolt osztályán a társadalomnak. Ez intézet kitűzött céljához híven első sorban mindig arra törekedett, hogy olcsó hitelnyújtással csakugyan segítségére legyen a kölcsönösnek. S hogy ma már dacára ennek mégis oda fejlődött, hogy állandó helyiséget tud magának építeni, főleg annak köszönhető, hogy vezetői teljesen, minden díj nélkül szentelték munkásságukat a pénzintézet megteremtésére. A mai korban annyival az a legnagyobb elismeréssel kell adoznunk a jeles férfiaknak, mert az ilyen emberek fehér holló számba mennek.

— **Kolozsvár város tagosítása.** Már tavaly elhatározták, hogy tagosításra a Kolozsvár város határa. A tagosítási ügy tárgyalására a szomszéd vármegye főhelyének tartották. A tagosítási ügy azonban, az előző munkálkodások befejezése után elaltatták. Ez az elhatározás nem látszik természetesen. Vajon miféle operációt kell végezni ezen a különösen egészséges ideán? Ki az operator? Mikor fogják felbontani a dolgot?

— **Siket-némák a színházban.** Megyeri Dezső igazgató, a „Kis Lord” mai előadására, a siket-néma intézet növendékei részére négy példányt engedett át díjtalanul. Az igazgató a gyönyörű figyelmű leányokra nagy örömet okoz a szegény siket-némák között, kik ma az előadásban ösztönösen fogtak gyönyörködni.

— **Szabó Bandi meghalt.** A népszínház egyik kedvelt színésze, Szabó Bandi, Ajkai-telepi lakásán meghalt. Szabó Bandi a népi pályáról ment el színésznek. A nyolc éves elején Tamási József mellett játszott a népszínházban 1888-ban ment át a Nemzeti Színházba, ahol mostanig mint használható segéd színész működött.

— **A kolozsvári fogház lakóinak foglalkozása.** A kolozsvári fogház a belfarkas utcában levő telken tudvalevőleg a kir. ügyesség kezelésé alatt áll. E fogházban mintaszerű a rabok foglalkoztatása. Műtán átlag rövid időre elítélt rabok a lakói a fogházban, olyan ipar ágakat honosítottak meg, a melyekkel sem a kis sem a nagy iparosoknak nem csökkentik az üzletét, melyekhez egy bicsek, kés, elégcséges szerszám. A gyermekjátékok elő állítása különösen virágzó iparág a fogházban. Parasztházakat, villákat, vadász-lakokat, szépen, olcsón állítanak elő; a gyermek sereg szereti a kiszorítanak vele nagyon sok külföldi gyártmányt. A házi ipar cikkek köréből is olyan tárgyakat állítanak elő, a mit bicskijárat ki tud faragni az illető rab és a mivel ártnai a kis iparnak nem lehet. A foglyok rövid idő alatt nagy kézügyességre tesznek szert s midőn kikerülnek a fogházból, kényerüket meg tudják keresni nem kénytelenek többé lopni. Két szál fényő deszkából olyan dolgokat elő állítanak, a miért 3 frot kapnak. A fogházban a rend mintaszerű, a bűnösök humánus, az élelmézés pedig nagyon kitűnő. A raboknak táplálól, illetesen főzött ételket és jó kényeret adnak.

— **Református hívek panasza.** A kolozsvári reform egyház egyik hívtől panaszt vettünk a miatt, hogy ünnepek alkalmával egy református templomba sinces kirendelve egy szál rendőr is, pedig minden r. k. templomban minden ünnepkor van rendőrkirendelve a koldusok miatt. Főképp a cigány gyerekek annyira elárasztják a templom bejáratát, hogy a zsigongástól, veszekedéstől sőt még verekedéstől is a mit véghez visznek, az ajton belül semmit sem lehet a pap beszédből, vagy imájából hallani, úgy hogy az ember kénytelen elhagyni az egyházat. Ez annyira botrányos, hogy a pap többször megkell, hogy szakítsa beszédét.

— **Csend a törvénykezésben.** A kolozsvári kir. törvényszéknek a közelebbi heti időre sem nevezetesebb sajtó per, sem nagyobb szabású büntető tárgyalásra nem fog kerülni. Az emberek kevesebb hibát, bünt követnek el, a világ javul.

— **Gyászhar.** özv. Benedek Sándor, született Szili József Nagy-Enyeden meghalt.

— **Quóta vacsora.** A quóta fölemlése ellen tiltakozók szerdán tartották meg a heti quóta-vacsorájukat a jószevárosi polgári kör helyiségeiben. A gyűlésen Horánszky Nándor, a kör elnöke, nem jelent meg, hanem helyette Waskovics Gyula üdvözölte a vendégeket. Beszédet mondottak: Holló Lajos, Kasita Péter, Bartha Miklós, Szederkényi Nándor, végül pedig egy Keszler nevű budai polgár német nyelven. Kasits a budai nemzeti assztalasság 21 tagjával jelent meg a népgyűlésen. A beszédekben a quóta fölemlése ellen való tiltakozáson kívül élénken foglalkoztak a husvétii négytűlés megzavarásának kérdésével és váltig hangoztatták, hogy szocialistákat a kormány megfizette. Kasits indítványára elhatározták, hogy a népgyűlés helyett egy másik gyűlést fognak tartani Budán, de erre csak meghívottakat bocsátanak be.

— **Vallássértő botrány Szekesfejváron.** Egy szekesfejvári lap a következő felhaborító esetről ad értesítést: Husvét vasárnapján hajnalban egy közös hadseregbeli őrmester és egy káplár mulatott a Trummer-kávéházban, a kik duhajkodásukban arra vetemedtek, hogy a cigány muzikának egyik dallamára a „Miatyánkot” énekeltek. Józsa István költőes legény e miatt felszólalt s előbb kérte a katonákat, hogy hagyják abba vallást sértő éneklést, majd midőn a katonák nem halgattak a szép szóra, követelte a kávéház tulajdonostól, hogy tiltsa meg a katonáknak a „Miatyánk” éneklését. A jeles tulajdonos azonban két pinczérel Józst rohanta meg s miután nem volt hajlandó négy íveg sórért és négy cigarettáért 6 forintot fizetni (ennyit a hírhedt Párizsi Étteremben sem mertek a kiállítás alatt kéri!) elvették ezüst óráját, lehúzták gyűrűjét s aztán a szomszéd kaszárnyából előhívták a katonai őrzőszakot s Józst bekísérték a rendőrséghez. Ugyálszik, hogy a Trummer-féle kávéház e nemű botrányok elkövetése által akar magának reklámozni csinalni. Nevezetesen, hogy a vallássértések egyre szemérmetlenebbül ismétlődnek az ország különböző részeiben. „Mert nem szabad elhagyni a botortájról fűgét és a tövisbokorról szólót” mondja az Írás.

— **Válság az igazságügyi orvosi tanácsban.** A legmagasabb orvosi fórumban a válság folyton nagyobb hullámokat vert. Pertik és Ajtai tanár lemondása után következett babarözi Schwarzer Ottó lemondása. Most pedig dr. Müller Kálmán miniszteri tanácsos, a pesti közorháznak igazgatója jelentette be írásban lemondását. E lemondások és — mint hírtik — a még a következők nagy mértékben leszálítják a tanács nyújtát, a melyből különben is hiányoznak a legkiválóbb európai hírt szak-tudósok, Mint Korányi, Kéti, Högyes, Bókai, Tauffner, Fodor stb. A nevezetteknek jórszt felajánlották a tanács tagaságot, de nem fogadták el. Nem elégedhetünk meg e tény pusztá konstataciójával, hanem hangsúlyoznunk kell, hogy az okot meg kell szüntetni, mely miatt e fényes állásokról a legkiválóbb tudósok lemondanak és a mely miatt ez állások mások el nem fogadják. Az igazságszolgáltatás érdeke kívánja, hogy a baj orvosol-

tassék és nem szabad megengedni, hogy — mint orvosi körökben baszálék — esetleg egy taggal való kontroverzia miatt utasítsák vissza többen e magas tisztet.

— **Hogy kell enni.** Sok ember szenved emésztési zavarokban, ami onnan van, hogy az ételek nem elég könnyen emészthető állapotban jutnak a gyomor üregébe. Az ételeket jól meg kell rágni és komoly tudósok állítják, hogy az egészséges és magas életkor első sorban az ételek kellő és gondos rághatóságától függ. Az ételeket lehetőleg a porrá daraboljuk föl és ne siesünk a rághással, hogy a nyállal jól elvegyülve minden akadály nélkül csuszszanak le az emésztő csatornába. E fontos szabály gyakori elmulasztása a gyomorbetegség nagy száma igazolja. Sok emberkigyó módjára egyszerűen bekopja és rágha nélkül nyeli le az ételeket, melyeket a gyomor aztán kellőleg feldolgozni nem képes. — Bár hihetetlennek látszik, nem ép ritka a dolog, hogy emberek az ételek hiányos megrágása miatt megfaldadnak. A nagy darabokban lenyelt ételek, ha végre nehezen a gyomorba eljutnak, addig hevernek ott, míg a gyomorban teljesen felpuhulva a bélsatornába jutnak, de az sokáig tart és étvágytalanságot, nyomást, fejfájást, szóval emésztési zavarokat okoz. Tartózkodni kell a nagyon forró ételektől is, melyek sokszor gyógyíthatatlan betegségeket vonnak maguk után. Legjobb az ételeket minden sietés nélkül és langyos állapotban enni és a ki erre pontosan ügyel, magát minden féle gyomorbetegségtől megóvhatja.

— **Külső használatra.** Testrészek fájdalmi, csúszos és kövénységek bujok és mindennemű gyulladások a „Moll féle francia borsz” szel gyógyítanak biztos sikerrel. Egy íveg ára 90 kr. Széküldés naponként utánvétellel Moll A gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlaeben 6. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll féle készítmény kérésre az ó gyári jelvényével és aláírásával.

— **Apró hírek.** A budapesti közigazgatás 1896-ban 65894 személy látogatott meg. — Londonban egy kihalt madárfa jának, a nagy suknak még ép tojását 3000 ftrért ávreztek el. — Bosznia Triedor községében van egy 25 éves rendesen fajtelt fiatalember, ki ép úgy kérdőzik, minl a szarvasmarhák. — Az alföldön megint 76 család tért át a nazarénus vallásra. — Porges párisi bankár leányát nőül veszi egy Borghese herceg. — Budapest 13700 telefon előfizető van. — Egy new-yorki szegény házban meghalt a nepokban gróf Stadnicky Ferenc lengyel főnemes. — XIV. Lajos francia királynak olyan gombjai voltak, a melyek majd másfélmillió forintot értek. — A spanyol regenskirálynő Nagy Pénteken 14 halálra ítéltnek megkegyelmezett. — Amerikában a Mississippifolyam kiáradása óriási árvizet okozott, 10000 ember maradt fedél nélkül és a kár vagy 10 millió dollár. — Budán a Mátyás templom mögött már legközelebb felállítják Szent István szobrát, amelyet Stróbl Alajos tanár mintázott. — Varsóban egy technikus az utcák kövezését szurokszerű masszából megmártott szalmával akarja végezni. — Bosnyákország északnyugati részén uj közséket telepet találtak. — Magyarországnak igen nagy a tojás kivitele, 1894-ben majd 12 millió ftr bevételnek volt ebből, mértékzáróiban kifejezve a kivitel 21225 volt. — Hogy a tojásárgája vörös legyen, a tyuknak jól összetört zabhéjat kell adni hosszabb ideig.

Színház.

Daudet-nak „A létért való küzdelem” című színművében lépett fel tegnap Jászai Mari asszony másodszor Mária Antónia szerepében. Ez alkalommal még nagyobb számu közönség jelent meg a színházban, mint először, hogy gyönyörködjék a nagy művésznő klasszikus játékában.

Jászai Mari művészetének szépségeit, igazságát, megragadó fűnségét, annyi elismerés után, a mennyivel őt már elhangozták, szinte fölöslegesen tartjuk felmutatni. Csak újból ismétljük azt, hogy ő ma a magyar színművészet legméltóbb és legnagyobb büszkesége.

Nálunk ez időszak nem sasonja a színház látogatásának s ezen kívül egy jól szervezett cikizus társulat productiói is vonzzák a közönséget, de mind ennek dacára, a színház a művésznő föléptei alatt állandóan zsúfolva van. Mikor ezt konstátáljuk, konstátáljuk egyszermind azt, hogy a kolozsvári közönségnek nemes művészi érzéke van és konstátáljuk azt is, hogy Jászai Mari művészetének varázsa ellenállhatatlanul hódít.

A művésznőnek az este is virágcsokrot nyújtottak fel a zenekarból s minden nagyobb jelenete után zajosan tapsolták.

Astier Paul szerepében Pataky Béla mutatkozott be. Nem könnyű szerep és a kezdő embert, a fiatal erőt, kemény próbára teszi. Pataky pedig úgy látszik még nem gyakorlott ember a világot jelentő deszkákon. Mozdulatai még bizonytalanok; olykor szégetetesk. Arcojátéka keresett s kezeinek nem találja meg mindig a helyét. Hanghordozása bizonytalan s játékán nem látszott meg mindig az a határozottság, mely a teljes öntudatosságot jeleníti.

De e hibákat a kezdet nehézségének rovására írjuk és ezzel szemben elismerjük, hogy a fiatal színésznő sok nyugodtság van.

Hangja kellemes, alakja jó benyomást tesz és szerepét igyekszik realizálni. Nem declamál, nem basogatja a kuliszákat, s nem keresi a hatás azon eszközeit, a melyek a külsőségekben nyilvánulnak. Azt hisszük, hogy a gyakorlat rövid idő alatt épen e kíváló tulajdonait juttatja érvényre s Pataky Bélából jó művészi erő válik.

Szentgyörgyi Vaillant szerepében jeles öreg ur volt. Az ő művészi intelligenciáját jellemzi az, hogy minden momentumot megragad, a mivel szerepének lélektani jellegét magyarázhatja.

K. Szerény Gizella asszony Lidie szelid, szenvedő alakját creálta sok hatással. Kisebb szerepekben Solti Helén, Klenovits, Vendrei, Janovics és Rózsahegyi tűntek ki. A darabot ez a társulat még nem játszta s így az összájték precizitása nem volt teljesen kifogástalan, ami annak tulajdonítható, hogy hirtelen kellett betanulni.

(t p.)

— **Színházi hírek.** Jászai Mari holnap szombaton Medeat játsza. Klasszikus stílus szerepei közt ez az ő leghatalmasabb, legtükéletesebb alkotása, melyben az ő nagy egyénisége a maga teljes egészében érvényesül. Ha Jászai Medeat játsza, előtte egy napi pihenőre van szüksége, annyi erőt igényel ez a szenvedélyes szerep, melyet annyi közvetlenséggel, igazsággal ábrázol, hogy a míg hallgatóságát teljesen elragadja, csodálatba ejti, ő maga teljesen kimerül ez átértett szenvedélyektől, izgalmtól. Medea többi szerepei: Klenovits (Jason), E. Kovács Gyula (Király), Bartos (Hirnök), K. Szerény Gizella (Kreusa), Laczkó Aranka (Gora) játsszák.

Niobe lesz vasárnap este utolsó föléptje Jászai Marinak, a ki az ő kíváló gondosságával, szorgalmával s vele játszó szereplőknek jól eső kollégialis kedves figyelmeségével már ma próbát tartott ebből a darabból is.

Niobe szerepei a régi kezekben maradtak kivérem Bettyt ezuttal Ráskay Emiliát először fogja játszani. Az utolsó gyermek előadást ez évadban vasárnap délután tartják; színre kerül az alkalmossal Robinson Kruzoé és a meséjével és látványosságaival egyaránt kedvelt színműve a gyermekvilágnak.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

A háboru.

Athén, ápr. 22.

A tőzsdén és a kereskedői körökben általános az ijedelem. Az arany árszójá legutóbbi napokban félelmetesen emelkedett és most már 185-öt ért el. Általános a nézet, hogy moratórium engedélyezése elkerülhetetlen lesz. A hangulat a városban a lehető legnyomottabb, mert biztosra veszik, hogy bármilyen legyen is a háboru kimenetele, Görögország jó időre tönkre van téve.

Konstantinápoly ápr. 23.

A törökök bizton hiszik, hogy győzedelmesen kerülnek ki e rájok erőszakolt háborúból.

Remélik, hogy igen rövid idő alatt végeznek Görögországgal.

A török csapatokban nagy a lelkesedés.

Budapest, ápr. 22.

A törökök folytatják a visszavonulást. A Mati melletti harcban a török lovasság visszavertett és nagy veszteséget szenvedett.

Larissa Gritzoválit a görögök visszahódították s egyidejűleg a György kolostortól keletre vonuló hegyet megszállották, s a törököt keményen oldalba támadták.

Több óráig tartott az elkeseredett harc. A törökök 350 cserkesz lovast toltak előre, de ezeket is a görögök vissza verték.

Általában az egész napi harc eredménye az, hogy a félkörben felállított görög gyalogság és tűzörség visszaverte a törököket, kik hir szerint Elaszónába vonultak.

Larissa ápril. 23.

A Larissába vezető utak és a határon fekvő falvak menekülő lakóssal vannak megzsúfolva.

Juhnyájak, lovak, szamarak lepik el az egész vonalat.

Larissa tömve van menekülőkkel. Élelmi szer kevés van.

A kórházak zsúfolva vannak.

Athén, ápr. 23.

Katherina szétbombázásánál szétrombólták a török élelmiszer raktárt.

Ozmán pasa a hareztéren.

Konstantinápoly, ápr. 23.

Gari Ozmán basa, az orosz-török háboru plevnai csatájának oroszlanja szintén a hareztérre ment, hogy a küzdők sorai élére álljon.

Merénylet az olasz király ellen.

Róma, áprl. 23.

Umbertó olasz király ellen tegnap délután, mikor a versenytérre hajtattak, merényletet akart elkövetni egy Accioritó Pietró nevű, foglalkozás nélküli kovácslegény.

Az uton a kocsihoz furakodott, s egy törrel a király felé szurt. A király erre felemelkedett, úgy hogy a szúrás nem érthette.

A merénylet azonnal letartóztaták. Bűntársai nincsenek.

A harmincz centiméteres tört ő készítette.

A tömeg, midőn elfogták, bántalmazni akarta. A király nyugodtan folytatta ezután utját a versenytérre, a hol nagy ovációkkal fogadták.

A későbbben odaérkező királynénak ő maga beszélt el az esetet. A királyné könnyezve megcsókolta férjét.

A király a gratulálóknak azt felelte, hogy az ilyen kellemetlenségek állásával járnak.

A merénylet vallomása szerint éhségből követte el tettét.

Részleges kormányváltás.

Budapest, ápril. 24.

Félhivatalos bécsi forrásból telefonálják, hogy Bánffy Dezső báró, miniszterelnök, hajlandó esetleg harmincz-négy százaléknál is magasabb kvótát elfogadni, miniszterársai azonban nem akarják ezt megszavazni. Ezért részleges kormányváltás van kilátásban. Budapest, valamint Bécsben is részleges kabinet-változás lesz, mert a magyar és osztrák kormány tagjai között tökéletes álláspontok vannak. A bécsi félhivatalos híre nagy feltűnést keltett a fővárosban.

Öt koronások.

A pénzügyi tárca budgetjének tárgyalásakor tudvalevőleg Lukács pénzügyminiszter bejelentette a Háznak, hogy új öt koronás pénzdarabokat szándékozik forgalomba hozni. Mint most jelentik, az új öt koronás pénzdarabok modellirozásán már dolgoznak a pénzügyminiszteriumban. Az új pénzem valószínűleg csak a koronaérték általános behozatalával, a jövő év elején kerül forgalomba.

Véres kardpárbaj.

Budapest, ápril 23.

Tegnap érdekes kardpárbaj folyt le Arlow lovag vívó termében. Az ellenfelek T. Z. és F. F. honvéd századosok voltak. — F. századosnak egy félreértett megjegyzéséből, melyben P. százados egy urnó ismerőse sértést látott, fejlődött ki a heves szóváltás, a mely a végkimerülésig vívott párbajjal nyert elintézt. A párbaj ele a két tiszt ismerősei nagy aggodalommal nézték, mert P. százados ismert veszedelmes és erős vívó, a kit annak idején azért helyeztek át Horvátországból a budapesti I. honvéd szedhez, mert fellebbvalóját, Rukovina ezredes párbajban agyonvágta. Most is iszonyatos vehemenciával támadt és ellenfele egy perc alatt összevissza volt vágta. Ha P. kapitány erős vágási éllel jötték volna, a párbaj nagyon gyorsan véget ért volna. F. kapitány végkimerülése után véget ért a párbaj. A felek kibékülve távoztak.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyitlér.

Cigarettázóknak!

CLUB a legtisztább, a legkevényebb és mégis a legerősebb szivarka-papír.

Teljesen glicerín-mentes. Kapható mindenütt 2, 3 (patent) és 10 kros csomagokban.

Nagybani előírás:

Szántó Bertalan és Gusztáv

d o h á n y nagy- és különlegességi árudájukban KOLOZSVÁRT.

N. B. Ugyanazon papírból készülnek a kedvelt Clubhüvelyek.

Véd- és ismertetőjegy: Cigarettázó szemüveges ur.

(12-40)

856—1897. I. kizs.

348. (2—3)

Hirdetmény.

Szilágy-Cseh község egy 27.820 frt 97 kr költségösszegben előirányzott község-házát szándékozik építtetni. Ezen ház építésének biztosítása céljából a folyó 1897 évi május hó 23-án Szilágy-Csehben a község hivatalos helyiségében d. u. 2 órakor nyílt verseny tárgyalás fog megtartatni. Azonban zárt ajánlatok is elfogadhatnak s figyelembe vétetnek, ha azok a tárgyalás megkezdése előtt az előirányzati összeg 5%-nak megfelelő bántópenzzel vagy ovadékképesnek minősíthető értékpapírral ellátva a községi előjárásúgnál beadatnak.

Miről vállalkozni óhajtok a következő feltételek közlése mellett értesítettnek:

1. Hogy csakis az előirányzott ár 5%-nak előlegesen bántópenzzel leendő letétele mellett becsátkozhatnak tárgyalásokba és tehetnek ajánlatot.

2. Hogy az építkezés befejezésének s számba adásának legvégső határidejéül 1898 évi október hó 1-ső napja van kitűzve s jótállási időül egy évi határidő megállapítva.

3. Hogy az építkezési tervrajz és költségvetés, valamint a részletes és általános feltételek folyó évi május hó 1-től bármely napon a hivatalos órák alatt megtekinthetők lesznek, a költségvetés másolata 3 frt mérsékelt díj ellenében kívánatra az előjáróság által megküldetni fog.

A községi előjáróság.

Szilágy-Csehben, 1897. április 19.

Ady János,
körjegyző.

Pojlák János,
főbíró.

Sz. 267—1897.

349. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbíróság 1896 évi 23702 számú végzése következtében Dobai Antal ügyvéd által képviselt Kolozsvári kiegészítő takarékpénztár javára Balogh János ellen 62 frt 40 kr. s jár. erejéig 1896. évi január hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 340 frtra becsült házbútortól álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az idézett kir. járásbíróság 1253—897. számú végzése folytán 62 frt 40 kr. tökéletes s egyéb törvényes járuléka erejéig Kolozsvárt alperes lakásán Főter 12-dik szám alatt leendő eszközökre 1897. évi május hó 5-dik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is elfognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1897. évi április hó 19. napján.

LICHTENSTEIN JÓZSEF,
kir. bírósági végrehajtó

Sz. 1371—1897.

350. [1—1]

Hirdetmény.

A sz. udvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatósága részéről közölni teszi, hogy székei egyetli takarékpénztár végrehajtónak, kádicsfalvi Kovács György végrehajtást szenvedő ellen 85 frt tőke, s járuléka kielégítése végett, a kádicsfalvi 318. számú tjkvben alperes Kovács György nevére 4/34-ed, társulaj-Kovács Györgyné, Dakó Rozália nevére 4/34-ed, ifj. Kovács Imre nevére 4/34-ed, Szabó Póli, Zakariás Lajosné nevére 3/34-ed, Szabó Gyula nevére 3/34-ed, Szabó Gábor nevére 3/34-ed és Szabó István jutalékoknak 1/6-odára özv. Szabó Gábor javára OB. al. bekebelezett haszonélvezeti jogszerelme nélkül az 1897. évi Junius hó 11-ik napján d. e. 9 órakor Kádicsfalva község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek elfognak adatni.

A venni szándékozók a becsárónak 10 százalékát készpénzben, vagy ovadékképes papírban kötelesek a kiküldött közökhöz letenni.

Az árverési további feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Sz. Udvarhelyt, 1897. évi március hó 21-én.

GYÖRFY TITUS,
kir. törvényszéki egyes bíró

Sz. 823—1897.

351. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

Az oklándi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság, ezennel közölni teszi, hogy az Udvarhelyi megyei takarékpénztár végrehajtónak Dobai Áronné szül. Boda Emilia végrehajtást szenvedő elleni 2200 forint tékekötetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az oklándi kir. bíróság területén levő, fűlei 161. sz. tjkv-bn foglalt A -/- 347. hrsz. kert 10 frt, 414. hrsz. ház 160 frt, 415. hrsz. kert 8 frt, 460. hrsz. kert 3 frt, 804. hrsz. szántó 10 frt, 805. hrsz. szántó 10 frt, 806. hrsz. szántó 10 frt, 807. hrsz. szántó 10 frt, 932. hrsz. szántó 3 frt, 933. hrsz. szántó 3 frt, 1188. hrsz. szántó 5 frt, 1377a. hrsz. szántó 11 frt, 1404. hrsz. szántó 7 frt, 1504. hrsz. szántó 2 frt, 1598. hrsz. szántó 3 frt, 1600. hrsz. szántó 3 forint, 1601. hrsz. szántó 3 frt, 1602. hrsz. szántó 3 frt, 1608. hrsz. szántó 3 forint, 1605. hrsz. szántó 3 frt, 1614. hrsz. szántó 3 frt, 1678. hrsz. szántó 6 frt, 1766. hrsz. szántó 17 frt, 1798. hrsz. szántó 12 frt, 2345. hrsz. szántó 5 frt, 2650. hrsz. kaszáló 4 frt, 2651. hrsz. kaszáló 4 frt, 2850. hrsz. kaszáló 2 frt, 3003. hrsz. kaszáló 558 frt, 3087. hrsz. kaszáló 20 frt, 3078. hrsz. kaszáló 8 frt, 3164. hrsz. kaszáló 4 frt, 3503. hrsz. kaszáló 6 frt, 3505. hrsz. kaszáló 22 frt, 4111. hrsz. kaszáló 23 frt, 4181. hrsz. kaszáló 20 frt, 4183. hrsz. kaszáló 7 frt, 4222. hrsz. kaszáló 12 frt, 4324. hrsz. szántó 1 forint, 4464. hrsz. szántó 1 frt, 4472. hrsz. szántó 2 frt, 4636. hrsz. szántó 1 forint, 4711. hrsz. szántó 5 frt, 4802. hrsz. szántó 2 frt, 5006. hrsz. szántó 4 frt, 5168. hrsz. szántó 7 forint, 5169. hrsz. szántó 8 frt, 5231. hrsz. legelő 1 frt, 5233. hrsz. szántó 4 frt, 5401. hrsz. szántó 3 frt, vagyis összesen 1041 frt becs. illetve kikiáltási árban elrendeltetik azon megjegyzéssel, hogy mintán ezen tjkvben C 20. 21. 22. 23. alatt Boda Gedeon és Boda Ádám javára életj. valamint életbörzsiglani haszonélv. jog van bekebelezve, végrehajtató követelése, valamint Dobai Józsefné fűlei, özv. Szilágyi Sándorné fűlei és Nagy Lajos olaszteleki lakos bekebelezett követelése megjelöltek, ezen követelések teljes kielégítésére 3550 forint állapítottak meg azon további megjegyzéssel, hogy a mennyiben az ingatlanok a szorgalmi jog fenntartásával olyan árban adatnak el, mely a szorgalom tjkvi bekebelezését megelőző teher tételek f. dezte szempontjából megállapított összeget meg nem üti, az árverés hatálytalanul válik és az ingatlan a szorgalmi jog fenntartása nélkül a kitűzött határ napon újabban elővereztetnek.

A fentebb megjelölt ingatlanok 1897 évi július hó 12 napjának d. e. 10 órájkor Füle község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is elfognak adatni.

Árverőeni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bántópenzzel gyanánt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelkett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi minis-teri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírral a kiküldött közökhöz letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bántópenzzel a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Oklandon, 1897. évi március hó 19. napján.

GIDÓFALVY,
kir. aljbíró

Telefon 157. sz.

Telefon 157. sz.

Valódi erdélyi borok.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben

Belmagyar-utca 30. sz. alatt

BORKERESKEDÉST

nyitottunk.

Minthogy borainkat Erdély legnevesebb borvidékein kizárólag termelőktől szerezzük be, azon helyzetben vagyunk, hogy úgy minőség, mint ár tekintetében a legu- gyobb igényeknek is megfelehetünk.

Kiváló tisztelettel

FENYVES és ENGELMANN

310. (9—10)

Erdélyi borok nagykereskedése.

10 literen felüli rendelvények hazhoz szállítatnak.

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

ESZÉKI

ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN

valódi minőségben csakis mint eddig, ezentul is

ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. D.-féle gyógyszer-tárban

305 (2—12)

készül és megrendelhető.

Figyelemre méltó! Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kértik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Szeplőket és májfoltokat, valamint az összes bőrtisztatatlanságokat biztosan eltávolít.

Egy tégly valódi Spitzer kenőcs . . . 35 kr.
Egy üveg valódi Spitzer-mosdóvíz . . . 40 kr.
Egy darab valódi Salvator-szappan . . . 50 kr.
Egy doboz val. lyoni rizspor 3 szinb. 50 kr. és 1 frt.
Egy tégly kézpasztá . . . 60 kr.

Valódi brünni posztószövetek.

Egy vég 3.10 méter	frt 3 10 jó	valódi
hosszu, teljes uri öl-	frt 4 10 jó	
töny ára csak	frt 4 80 jó	
	frt 6-— jobb	gyap-
	frt 7 75 finom	juból.
	frt 9-— igen finom	
	frt 10 50 legfinomabb	

Egy vég egy fekete szalon-öltönyhöz 10 frt. — Felöltő-szövetek, loden, peruvien, dosking, állami és vasúti tisztviselőknak való szövetek, legfinomabb kamagarn és cheviotokat stb. stb. küld gyári áron a pontos és szolidnak ismert.

posztógyári raktár: Kiesel-Amhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. — Mintahű szállítás.

Figyelemre méltó! A t. közönségnek fontos azt tudni, hogy a szöveteket közvetlen helyről való beszerzés esetén sokkal olcsóbban kapja, mint a közvetítő kereskedelem útján. A „Kiesel-Amhof“ brünni cég az összes posztókat valódi gyári áron küldi szét és nem számítja hozzá a magánvontó annyira megkötőítő ugynevezett szabóengedmenyt.

167 (12—24)

Arankamentes, államilag ölmzárolt

LÓHEREMAG

40 forintért kapható

HALDEK nagygyökereskedésben,

Budapest, Károly-körút 9. 340. [1—2]

TRISKA J. KOLOZSVÁRT.

ajánlja sétatér-utca 12. sz. alatt levő

ZONGORA, HARMONIUM

ÉS

CZIMBALOM

NAGY RAKTÁRÁT

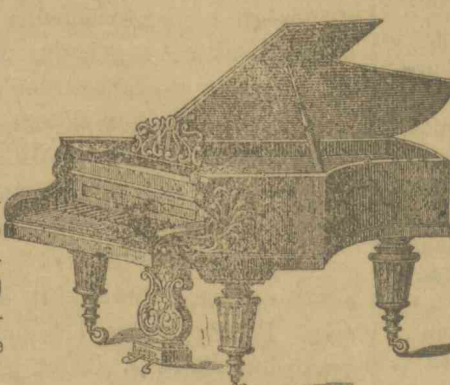
a helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe, hol a leghíresebb gyárakból vannak zongorák raktáron, a melyek 350 ftról 1200 ftrig terjedő árakban — 6 évi jótállással — részletfizetésre is kaphatók.

Vannak raktáron iskolai és templomi célra harmoniumok, valamint Schunda-féle czimbalmok 80 ftról 300 ftrig, szintén igen nagy választékban és gyári áron kaphatók.

Mindenemű zongora és harmonium javítás elvállaltatik a zongora-hangolásokot a cég alkalmazottja: ZIERHUT JÓZSEF, a bpesti Zent-Conservatorium volt hangolója, a legpontosabban eszközöl.

50. (14—25)

Szives pártfogást kér TRISKA J.

A brassói portland cement-gyár

ajánlja az általánosan kitűnőnek elismert

Portland Cementet

felelősség mellett

folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasúti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kolozsvárt kapható:

Klemm Pál fakereskedő urnál (Telefon 79.), Tessitori és Gurisatti beton-vállalati cézgnél és Segesváry és Társai kereskedő urnaknál.

99. (9—x)

ELADÓ HÁZASTELEK

Kolozsvárt, Kőker-utca 68-ik szám alatt.

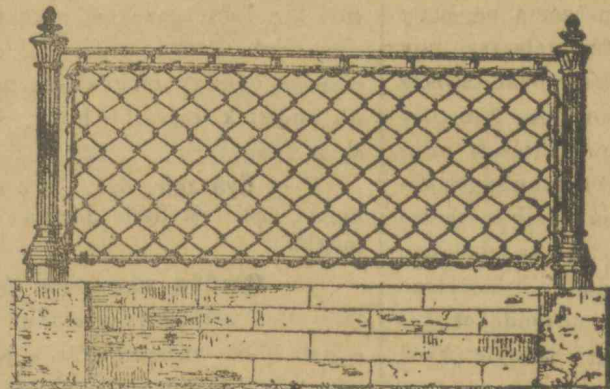
A telek áll: adómentes két szoba, konyha, pincze, kamarából; továbbá istálló, kocsis és fás-színből. A szépen rendezett gyönyörűs kertben méhészet és nyitott veranda, melyről gyönyörű kilátás van a város felé és havasokra; külön van hozzá egy luczernás. Nyaralónak, kertészkedésre, vagy gazdálkodásra remek fekvésénél fogva igen alkalmas.

308. (3—3)

Az 1896. évi budapesti kiállításon „jó munkáért“ kitüntetve.

LÉBER GYULA

ELSŐ ERDÉLYI SODRONY SZÖVET-FONAT S SZITAÁRU GYÁRA,
Kolozsvárt, Torda-utca 9. szám alatt.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, u. m: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez való gépfonatait; majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamara ablakok rostélyzatát;

áthányó rosták szén, koks, kavics válogatásához; szikra-fogók gépekhez. Zoldre festett légy-szövet, szelelő- és löher-rosták. Backer-féle rostók és egyébféle használatra vas-, réz- és cín-szövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek különféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (matrac), sodrony lábtörők.

Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók.

A nagyérdemű helyi és vidéki közönség becses pártfogását kérve

275. (6—20) kiváló tisztelettel: LÉBER GYULA.

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK

352.[1—10]

GÉPGYÁRÁNAK Vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. sz.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcseplő garnitúráit, ipari célokra alkalmas „Compound“ lokomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzóelőit, Stibor-féle körfűrészait, kaszáló és arató-gépeit.

Továbbá SACK-féle

ekéit, vető-gépeit, boronait és egyéb gazdasági gépeit.

A FAIRBANKS-féle mérleggyár kizárólagos képviselője.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörös és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vértelülés, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszerek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt o. é.

Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A. Moll“ feliratu ónozatkal van sáras.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdal omissalpitó be-dörzsolési szer kőszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél leg- ismereteseb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 90 kr.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: fűzőlysavas szikós.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely koru gyermekek, mint felnőttek számára; mert e szájvíz a fogak további épségét biztosítja s egyszerismind óvszer fogfájás ellen. — Egy Moll A. védjegyével ellátott üveg ára 60 kr.

Fő szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari sz állító által,
Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

Videki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Kolozsvárt: Wolff J. gyógyszer. — Deésen: Nik Ferencz. — M.-Vásárhelyt: Bucher Károlynál. — M.-Enyeien: Kovács József gyógyszer. — S.-A.-Ujhelyen: Malarsik G. 116. (10—59)